

אחריות המדינה וגבולות הפרטה – תשע"ג

קורס לתלמידי תואר ראשון (שנה ב' + ג') - כ- 20 תלמידים

המחלקה למינהל ומדיניות ציבורית במכללת ספיר

סמסטר ב' 2013 – ימי שישי, בשעות 8:30 – 11:00 (3 שעות אקדמיות)

רכזת הקורס : עירית פורת - porati@013.net

שעות קבלה : בתאום מראש במייל

תיאור הקורס:

הפרטה היא הרפורמה המשמעותית ביותר, המקיפה ביותר והעקבית ביותר במערכת הפוליטית- המנהלית בישראל מאז אמצע שנות השמונים. היא מתבצעת במשך תקופה ארוכה ללא תלות בזהות המפלגה או המנהיג שנמצאים בשלטון. הקורס המועבר על-ידי מרצים מתחומים שונים, ידון בהפרטה ברמת המאקרו -- המשמעות מבחינת החברה והכלכלה בישראל של הפרטת חברות ממשלתיות, שירותים חברתיים ומיקור-חוץ; וברמת המיקרו -- הפרטות שנעשו בתחומים שונים, כמו העסקת עובדים, חינוך, בריאות, ביטחון, איכות הסביבה, הפרטת עיצוב המדיניות, ועוד.

הקורס יעסוק בשיקולים הרחבים של אחריות המדינה והסמכויות השלטוניות שראוי או לא ראוי להפריט; המשמעויות של הסטת הגבולות בין הציבורי-הכללי (המדינה), הפרטי-עסקי (ארגונים עם כוונת רווח) והציבורי-חברתי (ארגונים ללא כוונת רווח). על קצה המזלג נזכיר גם את סוגיית האסדרה (רגולציה); ואת הדומה והשונה בין הפרטה להלאמה.

מטרת הקורס היא להציג תובנות מתחום מדיניות ציבורית, מדע המדינה, כלכלה ומשפט לגבי אחריות המדינה וגבולות ההפרטה/הלאמה. מרבית החוקרים המרצים בקורס שותפים במחקר על "אחריות המדינה וגבולות ההפרטה" שמתנהל מאז 2007 במרכז לצדק חברתי ע"ש יעקב חזן במכון ון ליר בירושלים.

חובות הקורס:

1. בחינה (90% מציון הקורס)

2. מילוי חובות קריאה

3. הגשת שני תקצירי קריאה של מאמרים מתוך רשימת קריאת החובה (10% מציון הקורס, 5% לכל תקציר). על התקציר לכלול את נושא המאמר, הטענה המרכזית שלו ועמדת המחבר/ת על סוגיית ההפרטה (עד עמוד מודפס). את התקציר יש להגיש בשיעור בו נדון המאמר או בשבוע שלאחריו.

נוכחות. ניתן להיעדר משלושה שיעורים לכל היותר. סטודנט/ית שיעדר מיותר משלושה מפגשים לא יורשה לגשת לבחינה.

פירוט השיעורים

שיעור 1 - 8.3.13 - אחריות המדינה וגבולות הפרטה - מבוא

מרצה: פרופ' יצחק גל-נור, האוניברסיטה העברית ומכון ון ליר בירושלים

תקציר:

ראו תיאור הקורס

קריאת חובה

1. גל-נור, י. (2007) מינהל ציבורי בישראל: "התפתחות, מבנה, תפקוד ורפורמות"; אקדמון, עמ' 221-232.
2. פרשטמן, ח. (2007) "גבולות הפרטה", התוכנית לכלכלה וחברה, מכון ון ליר.
3. "מונחון הפרטה", בתוך: "פרק מבוא", מחקר הפרטה: מכון ון ליר (עתיד להתפרסם ב-2013). * פרטים על אתר הפרויקט והמחקר ראו בקריאת רשות.

שיעור 2 – 15.3.13 - העברת הסמכות לשימוש בכוח שלטוני

מרצה: עו"ד אפי מיכאלי; המרכז האקדמי לעסקים ומשפטים

תקציר השיעור

האם המדינה היא בעלת המונופול הבלעדי לשימוש בכוח שלטוני (Police Power), והאם חלות הגבולות על העברת סמכויות של שימוש בכוח שלטוני לגורמים שאינם שלטוניים (פרטיים ואחרים)? שאלות אלה יעמדו בלב הדיון שיעסוק במקורות השיח הפילוסופי אודות האמנה החברתית, הבנת מהותה של המדינה, היקף התפרסותה ואופן הפעלת סמכויותיה, והנימוקים הדמוקרטיים להחלתן של מגבלות על העברת סמכויות של שימוש בכוח שלטוני לידי גורמים שאינם שלטוניים. המקרים בהם יעסוק השיעור יהיו: הפרטת בתי הסוהר בישראל ובעולם, הפרטת ביטחון הפנים, הפרטת הסמכות למנוע כניסה ויציאה מישראל, הפרטת הלחימה בשטח אויב והפרטת הגבייה.

קריאת חובה

1. בג"צ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים (ע"ר), חטיבת זכויות האדם ואח' נ' שר האוצר ואח' (פורסם בנבו, ניתן ביום 19.11.2009) – חוות דעתם של נשיאת בית המשפט העליון (בדימוס) כבוד השופטת דורית ביניש, כבוד השופטת עדנה ארבל וכבוד השופט אדמונד לוי.

קריאת רשות

2. פלד, י. (2004) "הפשע משתלם: מה ניתן ללמוד מהניסיון האמריקאי בהפרטת בתי סוהר?", הסנגור 82, עמ' 5-9.

שיעור 3 - 5.4.13 - הפרטה של תשתיות בישראל

מרצה: ד"ר אייל טבת, האוניברסיטה הפתוחה; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר

תקציר

החל ממחצית שנות השמונים התקיימו רפורמות מבניות בענפי תשתית הכוללים את תשתיות התחבורה, תשתיות התקשורת, תשתיות החשמל, תשתיות האנרגיה ותשתיות מים וביוב. בשיעור נלמד על הדרגות השונות למעורבות המדינה בענפי תשתית ובענפים אחרים; נציג את החברות הממשלתיות הפועלות בענפי תשתית - הסיבות והדרכים להקמתן ונבחן את השפעתן על המשק; לבסוף, נעמוד על הסכנות המשקיות הכרוכות בהפרטתן תוך מתן דוגמאות.

קריאת חובה

1. טבת, א. (2012) נייר עמדה: מי כאן בעל הבית? הפרטת חברות הנמל; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: ינואר 2012. באתר פרויקט הפרטה.

קריאת רשות

2. ברק-ארז, ד. (2008). "המשפט הציבורי של הפרטה: מודלים, נורמות ואתגרים", עיוני משפט ל(3): עמ' 461 – 515.

שיעור 4 – 12.4.13 - הפרטת עיצוב המדיניות

מרצה: ד"ר שרית בן שמחון-פלאג, אוניברסיטת תל אביב; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר

תקציר

בשנים האחרונות חלה זליגה של תהליכי הפרטה ומיקור חוץ מהספקת שירותים ממשלתיים לתחומי ליבה שלטוניים כעיצוב מדיניות, בד בבד עם תהליכים המבקשים דווקא לחזק את יכולות משרדי הממשלה להוביל תהליכי חשיבה ואסטרטגיה. בשיעור נבחן מיהם השחקנים השונים המשתתפים בתהליכי עיצוב מדיניות וכיצד תהליכים אלו עוברים שינוי, נבחן תהליכי מיקור חוץ של תהליכים כאלו, נבחן את הרגישות הספציפית בנושאים של עיצוב מדיניות ונדון באפשרויות חלופיות לפתיחת תהליכי עיצוב מדיניות לשחקנים חוץ ממשלתיים.

קריאת חובה

1. ויגודה-גדות, ע., כהן, ח. (2011), נייר עמדה: הפרטת עיצוב המדיניות; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: אוגוסט 2011. באתר פרויקט הפרטה.

קריאת רשות

2. פז פוקס, א. (2011), על הפרטת עיצוב המדיניות, מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים (1.4.11). באתר פרויקט הפרטה.
3. בן שמחון-פלאג, ש. (2011), מדינת ישראל במיקור חוץ; דה מרקר, 28.4.

שיעור 5 – 19.4.13 - הפרטה במערכת החינוך

מרצה: ד"ר ורדה שיפר, מכון ון ליר בירושלים

תקציר:

להפרטה במערכת החינוך פנים רבות ומופעים מגוונים. שני הביטויים שזוכים לחשיפה הרבה ביותר הם: החינוך החרדי (עצמאי ומעיין החינוך התורני) – שמוסכם על הכל שהוא אינו חלק של החינוך הממלכתי הציבורי; וההעסקה של ציבור מורים הולך וגדל על ידי קבלנים. בשיעור ננסה לבחון מופעים אלה ונוספים, כמו – מעורבות ארגוני מגזר שלישי בתחומים חינוכיים, הקמת בתי-ספר קהילתיים / ייחודיים – ועמדת בית המשפט העליון לסוגיה זו; העברת הניהול של בתי-הספר ל"רשתות מקצועיות" על-ידי רשויות מקומיות. נשאל לגבי כל אחד מן המקרים - מה הם הערכים העומדים בבסיס ההעדפה לדרך פעולה זו, כיצד מתיישבת דרך הפעולה עם הזכות לחינוך מחד, ועם זכות ההורים / הקהילה לקבוע את חינוך ילדיהם, איזו השפעה יש לכך (אם בכלל) על הפערים בהישגים לימודיים, ומהי מדיניות משרד החינוך ו/או הרשויות המקומיות.

קריאת חובה

1. מיכאלי, נ. (2013) "**הפרטה במערכת החינוך**". פרק מתוך מחקר בנושא **אחריות המדינה, גבולות ההפרטה וסוגיית הרגולציה**, ירושלים: המרכז לצדק חברתי ודמוקרטיה ע"ש יעקב חזן במכון ון ליר (עתיד לראות אור ב- 2013).

קריאת רשות

2. Sebba, L. & Shiffer, V. (1998), **Tradition and the Right to Education, The Case of the Ultra-Orthodox Community in Israel**, in Douglas G. and Sebba L. Ed., 1998, Children's Rights and Traditional Values, Ashgate, Dartmouth, pp. 160- 193

שיעור 6 – 26.4.13 - תהליכי הפרטה במערכת הבריאות הישראלית לאחר חקיקת

חוק ביטוח בריאות ממלכתי

מרצה: פרופ' דני פילק, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

תקציר

השיעור יציג את עיקרי חוק ביטוח בריאות ממלכתי ותהליכי ההפרטה שהתרחשו לאחר חקיקתו, ע"י חלוקתם לשלושה רבדים שונים: הפרטת המימון, הפרטת הבעלות על השירותים והפרטת התרבות הארגונית - תוך טשטוש הגבולות בין הפרטי לציבורי.

קריאת חובה

1. גרוס, א. (2004), "בריאות בישראל: בין זכות למצרך", בתוך יורם רבין ויובל שני, עורכים, **זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות בישראל**, אוניברסיטת תל-אביב, רמות 437, עמודים 438-461. [קישור לגיליון](#)

קריאת רשות

2. גרוס, ר. ברמלי-גרינברג, ש. ורוזן, ב. (2007), "תשלומי השתתפות עצמית: השלכה על נגישות לשירותים ושוויונות", משפט ועסקים ו, התשס"ז (2007) 197-224
3. בן-נון, ג. ברלוביץ, י. ושני, מ. (2010), **מערכת הבריאות בישראל**, הוצאת עם עובד, מהדורה שניה, תש"ע-2010

שיעור 7 – 3.5.13: שינויים בשירותים החברתיים בישראל: חוזה חברתי חדש בין המדינה

לאזרחיה?

מרצה: אסא מרון, אוניברסיטת בן גוריון בנגב; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר

תקציר:

השיעור יעסוק בשאלות של שינויים בשירותים חברתיים וביחסים בין הציבורי לפרטי במסגרת מדינת הרווחה וינסה לברר מהי המסגרת הטובה ביותר להבין ולנתח שינויים אלה ביחסי מדינה וחברה, תוך שימוש בדוגמאות מהזירה הישראלית ומעבר לה.

קריאת חובה

1. אייזנשטדט, מ. ורוזנהק, ז. (2001) "הפרטה ודפוסי מעורבות חדשים של המדינה: תוכנית הסייעוד בישראל". **ביטחון סוציאלי 60**: עמ' 128 – 113

קריאת רשות

2. Daly, M. (2003), "Governance and Social Policy". **Journal of Social Policy** 32 (1):113-128.

שיעור 8 – 10.5.13: מיקור חוץ/הפרטת הביצוע של שירותים חברתיים בישראל

מרצה: ד"ר רונן מנדלקרן, עמית מכון פולונסקי; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר

תקציר

מרבית השירותים החברתיים בישראל מסופקים באופן בלעדי או מלא באמצעות גופים לא ממשלתיים, חלקם עסקיים וחלקם מלכ"רים. חלקו הראשון של השיעור יעסוק בסוגיות עקרוניות הנוגעות למיקור חוץ/הפרטת הביצוע של שירותים חברתיים - מהי הפרטת הביצוע? מהם יתרונותיה ומהן מגבלותיה כאמצעי להספקת שירותים חברתיים? - תוך הדגמה של סוגיות אלו בהקשר של

שירותים חברתיים מופרטים בישראל. חלקו השני של השיעור ידון בתהליכים הפוליטיים שהניעו את הפרטת הביצוע של שירותים חברתיים בישראל משלהי שנות השמונים ואילך.

קריאת חובה

1. מנדלקרן, ר. (2012). "הפוליטיקה של הפרטה חלקית של שירותים חברתיים בישראל: המקרה של מעונות לאנשים עם פיגור שכלי", **ביטחון סוציאלי**, גיליון 90 - טבת תשע"ג, דצמבר 2012.

קריאת רשות

2. קטן, י. (2007), "הפרטה חלקית של שירותי רווחה אישיים" בתוך: **עיצוב מדיניות חברתית בישראל**. עורכים: אורי אבירם, גיוני גל ויוסף קטן. ע"מ 101-130. ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.
3. בניש, א. (2007), "מיקור-חוץ בראי במשפט הציבורי: הפרטת תכניות - מרווחה לעבודה ובעיית כשלי הפיקוח". משפטים ל"ח (1-2): עמ' 283-349.

שיעור 9 – 17.5.13 - הפרטת משאבי טבע וסביבה

מרצה: עו"ד ציפי איסר איציק, המכללה האקדמית נתניה, מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר

תקציר

בחלקו הראשון של השיעור נעמוד על מאפיינים רלוונטיים של משאבי הטבע והסביבה לתהליכי הפרטה, על משמעותה של תופעת "הטרגדיה של ההמונים" הקשורה בהם ועל ההתפתחות שחלה לאורך השנים בתפיסה הסביבתית בישראל. בחלק השני נמחיש היבטים שונים של הפרטת משאבי הטבע והסביבה באמצעות האיומים הנשקפים לסביבה החופית בישראל.

קריאת חובה

ד' פיש, דיני איכות הסביבה בישראל, תשס"ב-2002, עמ' 46-10, 424-404

קריאת רשות

1. **חוק שמירת הסביבה החופית**, התשס"ד-2004
2. ע"א 1054/98 חוף הכרמל נ' אדם טבע ודין, פ"ד נו(3), 385

שיעור 10 – 24.5.13 - מקרי בוחן של הפרטות: הפרטת הרכבת והפרטה של גנים

לאומיים

מרצה: אמנון פורטוגלי, מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר

תקציר

בשיעור נבחן מהם המהלכים שמבצעת המדינה להפרטת הרכבת; מה ניתן ללמוד מהניסיון של הפרטת הרכבות בבריטניה ובניו זילנד, וכן נדון בהיבטיו של פסק הדין התקדימי של בית הדין הארצי לעבודה בנושא. בחלק השני נדבר על משמעותה של "הפרטה פוליטית" – באמצעות מקרה המבחן של העברת ניהול הגן לאומי עיר דוד מרשות הטבע והגנים (רט"ג) לעמותת "אל עיר דוד" (אלע"ד). הפרטה זו שונה מהפרטות אחרות, ואנו נדון במאפייניה הייחודיים ובהשלכותיה.

קריאת חובה

1. פורטוגלי, א. וסבוראי, מ. (2012); **"מאבק עובדי הרכבת בהפרטה ומיקור חוץ ולקחים מפסק הדין בעניינם"**; מעשי משפט, תל אביב: מרץ 2012.

קריאת רשות

1. פורטוגלי, א. (2011), **נייר עמדה: מדיניות ההפרטה ברכבת ישראל**; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: אוקטובר 2011. באתר פרויקט הפרטה.
2. לשם א. ופורטוגלי, א. (2012), **נייר עמדה: הפרטת גנים לאומיים בישראל: עיר דוד כמקרה מבחן**; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: ינואר 2012. באתר פרויקט הפרטה.

שיעור 11 – 31.5.13 - הפרטת אכיפת החוק והמשפט: מקרי מבחן

עו"ד אן סוצ'יו, האגודה לזכויות האזרח; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר

תקציר

בצד הפרטה של שירותים חברתיים מקיפים, מופרטות בעשורים האחרונים בישראל סמכויות רבות של מערכת אכיפת החוק בתחומי הגבייה, השיטור, התביעה והכליאה. לאחרונה עלתה אף הצעה להפריט חלק מבתי המשפט באמצעות מינוי עורכי דין פרטיים כבוררים. השיעור יסקור את שירותי אכיפת החוק שהופרטו ויתמקד במקרה המבחן של הצעת חוק "בוררות חובה" כדוגמה לשחיקת מערכת החוק הציבורית וצמצום מרחיק לכת של תפקידי המדינה.

קריאת חובה

1. שדמי, א. (2012), **ארץ מאובטחת**, פרק רביעי; הוצ' הקיבוץ המאוחד

קריאת רשות

2. סוצ'יו, א. (2012), **נייר עמדה: הפרטה ללא גבולות, המקרה של הצעת חוק בוררות חובה**; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: אפריל 2012. באתר פרויקט הפרטה.
3. **נוסח הצעת חוק בתי המשפט (בוררות חובה)**, יולי 2011. בתוך אתר פרויקט הפרטה.

שיעור 12 – 7.6.13 - הפרטת המשאב האנושי: עובדים בעידן של הפרטה ומיקור חוץ

מרצה: עו"ד הילה שור, האוניברסיטה העברית; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר

תקציר

השיעור יסקור וינתח את השפעתם של מהלכי הפרטה על מבנה שוק העבודה. במסגרת השיעור נתמקד באסטרטגיית מיקור חוץ של שירותים והשפעתה על תנאי עבודתם של המועסקים על ידי קבלני שירותים. כמו כן נסקור את המצב המשפטי הרווח כיום בקשר להעסקת עובדים על ידי קבלני שירותים, ואת השלכות ההפרטה ומיקור החוץ כחלק ממנה על זכויות העובדים המועסקים בדפוסי העסקה שונים.

קריאת חובה

1. פז-פוקס, א. (2013), "[עובדים בעידן של הפרטה](#)". פרק מתוך מחקר בנושא אחריות המדינה, גבולות ההפרטה וסוגיית הרגולציה, ירושלים: המרכז לצדק חברתי ודמוקרטיה ע"ש יעקב חזן במכון ון ליר (עתיד לראות אור ב- 2013).
2. רבין-מרגליות, ש. (2009) "[חברות השירותים, מזמיני השירותים ובעיקר מה שביניהם: על מעמדם ועל אכיפת זכויותיהם של עובדי חברות השירותים](#)". מחקרי משפט כה, תש"ע (2009), עמ' 525-562.

קריאת רשות

3. גליון, א. (1999), "מיקור חוץ (outsourcing) מתמקרים" החוצה: ההיבט הארגוני והניהולי". בתוך: שנתון משפט העבודה ז' (תשנ"ט-1999); עמ' 63-43.

שיעור 13 - 14.6.13 - שיעור סיכום והכנה למבחן

מרצה: עירית פורת (רכזת הקורס), מכללת ספיר

רשימת קריאת חובה לקורס

אייזנשטדט, מ. ורוזנהק, ז. (2001) "[הפרטה ודפוסי מעורבות חדשים של המדינה: תוכנית הסיעוד בישראל](#)". ביטחון סוציאלי 60: עמ' 128 – 113 פורטוגלי, א. וסבוראי, מ. (2012); "[מאבק עובדי הרכבת בהפרטה ומיקור חוץ ולקחים מפסק הדין בעניינם](#)"; מעשי משפט, תל אביב: מרץ 2012.

גל-נור, י. (2007) מינהל ציבורי בישראל: "התפתחות, מבנה, תפקוד ורפורמות"; אקדמון, עמ' 232-221.

גרוס, א. (2004), "[בריאות בישראל: בין זכות למצרך](#)", בתוך יורם רבין ויובל שני, עורכים, [זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות בישראל](#), אוניברסיטת תל-אביב, רמות 437, עמודים 461-438.

ויגודה-גדות, ע., כהן, ח. (2011), "[נייר עמדה: הפרטת עיצוב המדיניות](#)"; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: אוגוסט 2011. באתר פרויקט הפרטה.

טבת, א. (2012) **נייר עמדה: מי כאן בעל הבית? הפרטת חברות הנמל**; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: ינואר 2012. באתר פרויקט הפרטה.

"**מונחון הפרטה**", בתוך: "**פרק מבוא**", מחקר הפרטה: מכון ון ליר (עתיד להתפרסם ב-2013).

מיכאלי, נ. (2013) "**הפרטה במערכת החינוך**". פרק מתוך מחקר בנושא **אחריות המדינה, גבולות ההפרטה וסוגיית הרגולציה**, ירושלים: המרכז לצדק חברתי ודמוקרטיה ע"ש יעקב חזן במכון ון ליר (עתיד לראות אור ב-2013).

פז-פוקס, א. (2013), "**עובדים בעידן של הפרטה**". פרק מתוך מחקר בנושא **אחריות המדינה, גבולות ההפרטה וסוגיית הרגולציה**, ירושלים: המרכז לצדק חברתי ודמוקרטיה ע"ש יעקב חזן במכון ון ליר (עתיד לראות אור ב-2013).

פיש, ד. (2002), **דיני איכות הסביבה בישראל**, תשס"ב-2002, עמ' 46-10, 424-404

פרשטמן, ח. (2007) "**גבולות ההפרטה**", התוכנית לכלכלה וחברה, מכון ון ליר.

רבין-מרגליות, ש. (2009) "**חברות השירותים, מזמיני השירותים ובעיקר מה שביניהם: על מעמד ועל אכיפת זכויותיהם של עובדי חברות השירותים**". מחקרי משפט כה, תש"ע (2009), עמ' 525-562.

שדמי, א. (2012), **ארץ מאובטחת**, פרק רביעי; הוצ' הקיבוץ המאוחד

פסקי דין

בג"צ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים (ע"ר), חטיבת זכויות האדם ואח' נ' שר האוצר ואח' (פורסם בנבו, ניתן ביום 19.11.2009) – חוות דעתם של נשיאת בית המשפט העליון (בדימוס) כבוד השופטת דורית ביניש, כבוד השופטת עדנה ארבל וכבוד השופט אדמונד לוי.

בג"צ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים (ע"ר), חטיבת זכויות האדם ואח' נ' שר האוצר ואח' (פורסם בנבו, ניתן ביום 19.11.2009) – חוות דעתם של נשיאת בית המשפט העליון (בדימוס) כבוד השופטת דורית ביניש, כבוד השופטת עדנה ארבל וכבוד השופט אדמונד לוי.

קריאת רשות

בן-נון, ג. ברלוביץ, י. ושני, מ. (2010), **מערכת הבריאות בישראל**, הוצאת עם עובד, מהדורה שניה, תש"ע-2010

בן שמחון-פלג, ש. (2011), **מדינת ישראל במיקור חוץ**; דה מרקר, 28.4

ביניש, א. (2007), "**מיקור-חוץ בראי במשפט הציבורי: הפרטת תכניות - מרווחה לעבודה ובעיית כשלי הפיקוח**". משפטים ל"ח (1-2): עמ' 283-349.

ברק-ארז, ד. (2008). "[המשפט הציבורי של הפרטה: מודלים, נורמות ואתגרים](#)", עיוני משפט ל(3): עמ' 461 – 515.

גלין, א. (1999), "מיקור חוץ (outsourcing) "מתמקרים" החוצה: ההיבט הארגוני והניהולי". בתוך: **שנתון משפט**

גרוס, ר. ברמלי-גרינברג, ש. ורוזן, ב. (2007), "[תשלומי השתתפות עצמית: השלכה על נגישות לשירותים ושוויינות](#)", משפט ועסקים ו, התשס"ז (2007) 197-224

חוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004

לשם א. ופורטוגלי, א. (2012), **נייר עמדה: הפרטת גנים לאומיים בישראל: עיר דוד כמקרה מבחן**; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: ינואר 2012. באתר פרויקט הפרטה.

סוציו, א. (2012), **נייר עמדה: הפרטה ללא גבולות, המקרה של הצעת חוק בוררות חובה**; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: אפריל 2012. באתר פרויקט הפרטה.

נוסח הצעת חוק בתי המשפט (בוררות חובה), יולי 2011. בתוך אתר פרויקט הפרטה.

ע"א 1054/98 חוף הכרמל נ' אדם טבע ודין, פ"ד נו(3), 385

פורטוגלי, א. (2011), **נייר עמדה: מדיניות ההפרטה ברכבת ישראל**; מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים: אוקטובר 2011. באתר פרויקט הפרטה.

פז פוקס, א. (2011), **על הפרטת עיצוב המדיניות**, מרכז חזן לצדק חברתי במכון ון ליר בירושלים (1.4.11). באתר פרויקט הפרטה.

פלד, י. (2004) "[הפשע משתלם: מה ניתן ללמוד מהניסיון האמריקאי בהפרטת בתי סוהר?](#)", **הסניגור** 82, עמ' 5-9.

קטן, י. (2007), "[הפרטה חלקית של שירותי רווחה אישיים](#)" בתוך: **עיצוב מדיניות חברתית בישראל**. עורכים: אורי אבירם, גיוני גל ויוסף קטן. ע"מ 101–130. ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

Daly, M. (2003), "Governance and Social Policy". **Journal of Social Policy** 113-(1) 32-128.

Sebba, L. & Shiffer, V. (1998), **Tradition and the Right to Education, The Case of the Ultra-Orthodox Community in Israel**, in Douglas G. and Sebba L. Ed., 1998, **Children's Rights and Traditional Values**, Ashgate, Dartmouth, pp. 160- 193